

# STANY SPLĄTANE: NATUROKULTUROWE PRAKTYKI OPISU ŚWIATA

*Konferencja doktorancko-studencka*  
**24-25 maja 2024**

**Zapraszamy osoby studiujące kierunki  
humanistyczne, społeczne i ścisłe.**

Humanistyka środowiskowa jako interdyscyplinarna platforma namysłu nad dynamikami świata w czasach planetarnej kryzysu zyskuje coraz większe znaczenie w badaniach na styku tradycyjnych dyscyplin naukowych. Próbuąc zdefiniować pozycję człowieka w otaczającym go świecie, humanistyka środowiskowa krytycznie patrzy na antropocentryczne modele kultury podkreślające wyjątkowość człowieka i przyznające mu prawo do podporządkowywania sobie pozaludzkiej natury. Upatrując w tym główne źródło współczesnych problemów związanych z postępującymi zmianami klimatycznymi i destrukcyjnym wpływem ludzkiej aktywności na planetarne ekosystemy, humanistyka środowiskowa otwiera przestrzeń dociekań nad skomplikowanym systemem wszechogarniających relacji tworzących globalną sieć splątań i powiązań, w obrębie których człowiek jest tylko jednym z jej wielu równoprawnych elementów, zaś natura i kultura przestają być dychotomicznym źródłem hierarchicznej antropologii. Tworząc nowe ujęcia więcej niż ludzkiej podmiotowości i sprawczości, humanistyka środowiskowa sięga po modele posthumanistycznego opisu świata, które w wieloraki sposób odwołują się do osiągnięć nowoczesnego przyrodoznawstwa i próbuje oddziaływać na rozumienie relacji społecznych i politycznych fundujących globalne systemy zależności w obrębie planetarnej ekopolis. W tym sensie przestrzeń humanistyki środowiskowej jest rozpięta na wielu wektorach myślenia o świecie, obejmując oprócz klasycznych dyscyplin humanistycznych, takich jak filozofia, literatoznawstwo, wiedza o sztuce czy historia, nauki społeczne, jak choćby prawo czy socjologia i politologia. Szczególna rola przypada w tym zakresie interdyscyplinarnemu dialogowi z naukami ścisłymi, na gruncie których tworzone są całe modele myślenia, jak choćby nowomaterialistyczny paradygmat sprawczego realizmu oparty na teoriach fizyki kwantowej.

Zależy nam – jako osobom organizującym tę konferencję – na wysłuchaniu, jakim zainteresowaniem cieszą się wyżej wskazane aspekty wśród najmłodszych uczestników, czek akademickiej społeczności. Może od dawna chcieliście/chciałyście o tym podyskutować, ale nie było ku temu okazji i stosownej przestrzeni? Może zajmujecie się taką problematyką w trakcie swoich studiów albo pisząc prace dyplomowe/rozprawy doktorskie? A może odczuwacie brak oddechu związany ze zbyt hermetycznym zamknięciem w kręgu jednego punktu widzenia i chcecie się dowiedzieć, jak dane rzeczy postrzegają inne osoby reprezentujące całkiem odmienne perspektywy światopoglądowe i badawczo-naukowe? Chcieliście przedyskutować swoje pomysły na prace dyplomowe i projekty naukowe, ale nie mieliście z kim?

Jeśli pytania te wydają się Wam godne uwagi, zapraszamy do nadsyłania zgłoszeń na naszą konferencję. Planujemy panele składające się z referatów i dyskusji oraz imprezy towarzyszące o bardziej otwartym charakterze. Prezentacja może mieć formę referatu, omówionej prezentacji graficznej (modelu), albo ekspresji artystycznej (tekstualnej, performatywnej lub innej). Referaty (także prezentacje Waszych aktualnych prac badawczych i projektów dyplomowych) mogą dotyczyć na przykład takich kwestii, jak:

- możliwość znalezienia wspólnego języka pomiędzy osobami reprezentującymi nauki humanistyczne, społeczne i matematyczno-przyrodnicze oraz ewentualne korzyści/zagrożenia z tego płynące
- systemy filozoficzne a współczesne przyrodznawstwo
- ekologia z perspektywy nauk społecznych
- ekologia z perspektywy nauk biologicznych
- literatura a ekologia
- ekologia a prawo/prawodawstwo
- globalna i lokalna polityka środowiskowa
- społeczne i ekonomiczne aspekty polityki proekologicznej
- koncepcje prawnej osobowości środowiskowej (environmental personhood)
- przyroda w tradycji myśli zachodniej i pozaeuropejskich (-północnoamerykańskich) kręgach kulturowych
- ekologia w perspektywie postkolonialnej
- teorie posthumanistyczne jako odpowiedź na wyzwania współczesności
- ekofeminizm
- posthumanizm w perspektywie performatywności płci
- fizyka teoretyczna jako filozofia / filozoficzne interpretacje teorii fizycznych
- fakty naukowe pomiędzy ścisłą wiedzą a przestrzeniami interpretacji
- sprawczość aktorów innych niż ludzie (mikrobów, wirusów, materii nieożywionej, technologii)
- klasyczna antropologia wobec technologicznych wyzwań współczesności (np. sztucznej inteligencji)
- antropologia i biologia wobec granicy człowiek/zwierzę
- bioetyka
- fantazje o cyborgach, automatach, sztucznych ludziach w kontekście współczesnej transplantologii, chirurgii, biomechaniki etc.
- science fiction
- zmiany klimatyczne w kontekście naukowym oraz ich reprezentacje w literaturze i sztuce
- katastrofa, dystopia i apokalipsa w kontekście wiedzy przyrodniczej i fizyki (globalne wymierania, entropia, śmierć cieplna Wszechświata etc.)
- hipoteza wieloświatów we współczesnej literaturze i filmie
- estetyka ewolucyjna / wpływ procesów ewolucyjnych na kształtowanie się kategorii piękna i rozwój sztuki.
- praktyki kształtowania relacji międzygatunkowych
- wyobrażenia harmonii międzygatunkowej
- ekologia behawioralna
- dobrostan zwierząt poza-ludzkich i wyzwania z nim związane
- niehumanistyczne metodologie badania istot poza-ludzkich

To oczywiście jedynie przykłady możliwych tematów Waszych wystąpień.

Ponadto zapraszamy do nadsyłania pomysłów na wydarzenia towarzyszące konferencji. Mogą to być projekcje filmów i dyskusje wokół nich, prezentacje prac artystycznych, performanse, spotkania z ciekawymi ludźmi, prezentacje książek itp. Ze swojej strony także zapewnimy trochę tego typu atrakcji.

**Zgłoszenia w formie krótkiego opisu (200 słów) i notki biograficznej nadsyłajcie do 31.03.2024 na adres [stanysplatane@gmail.com](mailto:stanysplatane@gmail.com). Wiadomość o zakwalifikowaniu pojawi się 15.04.2024.**